

Podle exekučních spisů bylo soudní uschování zabavených věci vykonáno 5. května 1919, kdežto odhad a prodej provedeny byly 6. června 1919. Uschování nebylo tedy vykonáno po odhadu za účelem výkonu prodeje a nelze tedy uschování čítati k nákladům na dražbu. Jen v tomto případě bylo by lze útraty uschování z rozvrhové podstaty přikázati podle § 286. odst. 2. ex. ř. v pořadí výsadním. Při roku rozvrhovém jednání bylo jen o přisouzení nákladů uschovacích v tomto pořadí, nikoli v pořadí pozdějším. Ježto pak dle § 214. ex. ř. usnesení o rozvrhu činí se na základě výsledků jednání při roku rozvrhovém, jest třeba, aby nárok tento pojat byl do jednání rozvrhového. Rekursní soud rozhoduje dle § 78. ex. ř. a § 526. c. ř. s. bez ústního jednání v neveřejném sezení. Rozvrhový rok konati může tedy znova jen exekuční soud. Na tomto jest, aby učiniv tak, teprve dodatečným usnesením rozvrhovým o nároku tomto rozhodl. Následkem toho nemohl rekursní soud rozvrh uvolněné takto částky rozvrhovane podstaty sám vykonati.

Dovolací stížnost uschovatele byla nejvyšším soudem odmítnuta jako nepřipustná z těchto důvodů:

Podle § 259. odst. 4. ex. ř. nese náklady na uschování prozatím vymáhající věřitel, od kterého je dle § 104. a n. jedn. řádu vybrati a pak uschovatelé soudem vyplattí dlužno. Útraty uschování nemohou tedy uschovatelem přímou z výtěžku dražebního býti vymáhány. Následkem toho soudního uschovatele nelze pokládati za oprávněného k odporu při roku rozvrhovém ve smyslu § 213. ex. ř. a proto právo k rekursu proti rozvrhovému usnesení dle § 234. ex. ř. mu nepřislouí.

K č. III. — Výimečné ustanovení § 239. posl. odst. ex. ř. není citováno v § 286. ex. ř.; následkem toho při rozvrhu výtěžku dražebního za movitostí neplatí. Dovolací rekurs proti srovnalým usnesením předchozích stolic dle § 78. ex. ř. a § 528. c. ř. s. jest však nepřipustný, proč, pokud směřuje proti této části usnesení soudu rekursního, bylo stížnost odmítnouti.

K č. IV. — Vymáhající věřitelé, kteří nabyli exekučního práva zástavního na prodaných v dražbě movitostech po dnu, kterého vyrovnání vyrovnávacím soudem bylo schváleno a řízení vyrovnávací ohledně jmění dlužníka prohlášeno bylo za skončené, vznesli odpor proti pořadí přikázaných pohledávek oněch věřitelů, kteří nabyli exekučního práva zástavního pro ně, před zahájením řízení vyrovnávacího tvrdíce, že práva ta, zaniklá podle § 12. vyr. ř. neožila, poněvadž řízení vyrovnávací nebylo zastaveno podle § 56. vyr. ř., nýbrž skončeno podle § 55. vyr. ř.

Odporu tomuto soudem exekučním vyhověno nebylo z těchto důvodů: Ustanovením § 12. vyr. ř. sledoval zákonodárce jednak účel ten, aby dlužníku zachována byla hospodářská existence, jednak hleděl k tomu, aby všichni věřitelé, kteří tu jsou v době zahájení vyrovnávacího řízení, byli rovnoměrně uspokojeni. Dle tohoto úmyslu nutno též vykládati ustanovení § 12. vyr. ř. (§ 6. obč. zák.) a to i ustanovení o obživnutí oddělovacích práv. Toto obživnutí nastává ipso jure — je to jakási restitutio in integrum — když vyrovnávací řízení dle slovního znění se zastaví t. j. dle logického výkladu, když k vyrovnání nedojde.

V daném případě formálně k vyrovnání došlo, neboť bylo soudem potvrzeno, ve skutečnosti však k němu nedošlo, neboť dlužník hned od počátku podmínky vyrovnání neplnil. Nutno tedy dle logického výkladu zmíněného ustanovení § 12. vyr. ř. míti za to, že zaniklá exekuční práva zástavní obživla. Byly-li by tu nicméně pochybnosti, když by se kladl větší důraz na restriktivní výklad slovní, tu pochybnosti tyto zmizí, přihlédne-li se k obsahu vyrovnání. Poslední odstavec soudně potvrzeného vyrovnání totiž zní:

»V případě nedodržení podmínek vyrovnávacího návrhu jsou věřitelé oprávněni vymáhati celé své pohledávky, jakoby k vyrovnání vůbec nebylo došlo, zejména a mají právo obnoviti soudní řízení nebo je teprve zahájit.«

Pomýšleli tedy věřitelé na to, že dlužník nebude plniti podmínek vyrovnání a pro ten případ se zajistili tím, že si vyhradili možnost řízení obnoviti ev. nové zahájit, jakoby k vyrovnání vůbec nebylo došlo. Ze tímto řízením mínili i řízení exekuční, je nepochybné. Tato podmínka nepřičila se nijak imperativním předpisům vyrov. řádu o obsahu vyrovnání (§ 46. v. ř.); proto dostalo se vyrovnání potvrzení vyrovnávacím soudem a nastaly též jeho účinky právní a to nejen ty, které dlužníka osvobozovaly od placení 75% pohledávek, kdyby byl

podmínek vyrovnání dodržel, nýbrž i ty, které stanovily pro případ neplnění podmínek vyrovnání, že věřitelé mohou obnoviti řízení, v našem případě řízení exekuční.

Rekursní soud rozvrhové usnesení soudu exekučního v této části potvrdil ze správných jeho důvodů a se zřetelem na vývody stížnosti doložil ještě následující:

Zánik oddělovacích práv podle § 12. vyr. ř. nastalý zavedením vyrovnávacího řízení nevyklučuje jich obživnutí. Jedním z případů, kdy k němu dojde, jest případ v zákoně samém v též § uvedený, totiž zastavení řízení vyrovnávacího (§ 56. vyr. ř.). Zastavení toto má tedy již ipsa lege za následek obživnutí zaniklých práv oddělovacích. Tím však není ještě nikterak řečeno, že by také jinými skutečnostmi nemohla nastati obživnutí práv těch. Přisvědčiti jest sice názoru stěžovatelčimu, že sloučení řízení vyrovnávacího o sobě (§ 55. vyr. ř.) obnovení práv oddělovacích ještě způsobiti nemůže, ale jiná jest otázka, může-li býti v obsahu vyrovnání učiněna výhrada takového obživnutí. Doslov ani účel zákona toho nevyklučují a dlužno se tu řídití jen základním pravidlem, že věřitelé mají si býti rovni.

Výklad § 12. vyr. ř. hájený stěžovatelkou, jest ve svých důsledcích neudržitelný, uváží-li se, že jmenovaní věřitelé nabyli zástavních exekučních práv pro své pohledávky daleko dříve než pohledávka její vůbec vznikla a že také vyrovnání potvrzeno bylo v době, těsně na jejím vzniku, ne-li ještě před ním a že ona nabyla svého exekučního práva zástavního značně později. Přičilo by se stěžejní zásadě právní »Prior tempore, potior jure«, kdyby dříve nabytá práva zástavní měla býti věřitelům upřána, zvláště když oni zániku jich nezavinili a obživnutí jich při vyrovnání s dlužníkem, k němuž řízením vyrovnávacím beze své viny byli donuceni, si výslovně vyhradili.

Nemůže proto stěžovatelka na úkor jich domáhati se úhrady své pohledávky z výtěžku docíleného za předměty, stížené obživlými staršími zástavními právy věřitelů předcházejících.

Nejvyšší soud odmítl stížnost dovolací jako nepřipustnou z důvodu shora pod č. III. uvedeného.

Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 27. ledna 1920 č. j. RI 441/19—3.

Dr. J. Říha.

Ochrany vládního nařízení ze dne 24. dubna 1919 č. 223 sb. z. a n. požívají jen zaměstnanci nižšího druhu.

Žalobu firmy W. K. proti inž. B. M. na vyklizení bytu odmítl okresní soud vyhověv námítce nepřipustnosti pořadu práva z toho důvodu, že výpověď žalující stranou žalovanému daná stala se bez soudního svolení, ac tento jest zaměstnancem jejím, požívajícím vedle služného a bezplatného bytu a následkem toho účasten ochrany ve smyslu nař. vládního v nadpisu citovaného.

Rekursní soud usnesení to změnil, řečenou námítku zamítl a soudu okresnímu uložil, aby o žalobě dále jednal a to z těchto důvodů:

Dospěl-li první soud — a to plným právem — k tomu, že služební poměr žalovaného dlužno posuzovati podle zákona o obchodních pomocnících ze dne 16. ledna 1910 č. 20. ř. z., pak zcela neodůvodněně používá nař. vlády ze dne 24. dubna 1919 č. 223 sb. z. a n., podle kterého jsou ochrany tímto nařízením poskytované účastni pouze zřizenci, jichž pracovní (tedy nikoli »služební«) poměr charakterisován jest pracovní smlouvou a mzdou (srov. § 1. cit. nař. »domovník, topič, kočí« atd.) Tomu nasvědčuje rozlišování zákonodárcovo mezi poměrem pracovním a služebním (srov. § 1151 obč. zák., § 6. zák. o obch. pomoc. ze dne 16. ledna 1910 č. 20. ř. z., § 4. zák. o úřed. velkostatku ze dne 13. ledna 1914 č. 9. ř. z.) a s hlediska předpisů § 6. obč. zák. také výpočet § 1. cit. nař., do něhož mezi zaměstnance kategorie pracovní mzdou odměňované zaměstnanci kategorie služební nejsou pojeti. Požívají zaměstnanci služebních kategorií zajisté už ochrany v zákonech, jich se týkajících, tím, že jim náleží výpovědi dlouhodobé na rozdíl od krátkodobých výpovědí zaměstnanců pracovních kategorií. — Ježto tedy na služební poměr žalovaného předpisů uvedeného vlád. nař. nelze použiti, jsou vývody soudu I. stolice na tyto předpisy připínané neodůvodněny a jmenovitě nelze souhlasiti s tím, že by podle těchto předpisů a podle § 477 č. 6. c. ř. s. měl býti pro nárok žalobní pořad práva zatarasen. Plně to ostatně i ze žalobního

nároku opřeneho o skutečnosti, jež jediné dle zák. o obch. pomocních dlužno posuzovati.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolací stížnosti o důvodní rozhodnutí své takto:

Činí-li § 1. vládn. nař. ze dne 24. dubna 1919 č. 223. sb. z. a n. výpověď pracovní smlouvy, dle které zaměstnavatel poskytuje zaměstnanci na místo mzdy nebo její části bezplatný byt, závislou na svolení příslušného okresního soudu a uvádí-li, třeba jen příkladmo, jakožto zaměstnanec, jejich nařízení se týká, domovníky, vrátně, topiče, kočí — tož vysvítá zřejmě již ze znění dotyčného ustanovení, že jeho ochrany účastní jsou jen zaměstnanci nižšího druhu, poněvadž jen smlouva s těmito uzavřená má povahu smlouvy pracovní a jen tito bĕrou mzdu za své práce, nikoli však zaměstnanci druhu vyššího, jsoucí k zaměstnavateli v pomĕru služebním a požívací služného za konané služby. Správnost tohoto výkladu vyplývá však i z patrného úmyslu zákonodárce, chrániti hlavnĕ zaměstnance hospodářsky slabĕ, jimž za nynĕjší bytové nouze působí největší obtíže, najiti přístřeší, pozbyli-li nároku na dosa- vadní bezplatný byt. Poukaz stĕžovatelův na § 1151 a) obč. zák., v němž prý úplata za konané služby nazývá se zcela všeobecnĕ mzdou, jest nemístný, ježto § 1151 a) obč. zák. v no- vĕm znĕní (§ 150 III. nov.) o mzdĕ již vůbec nemluví. Protože pak předpisy výše naznačenĕho nař. jsou rázu výjimečného, nelze jich ani obdobnĕ užiti na zaměstnance vyššího druhu. Konečně nutno připomenouti, že i kdyby ono nař. se vztaho- valo na žalovaného, nebylo by lze tvrditi, že pro podanou žá- lobu jest vyloučen pořad práva, když žalobce se nedomáhá zrušení služebního pomĕru vůči žalovanému, výpověď tedy není předmĕtem sporu, nýbrž pouze jeho předpokladem. Ná- sledkem toho mohla by i v případě naznačenĕm žaloba býti pouze zamítnuta z důvodu věcného, totiž proto, že se opírá o výpověď bezúčinnou a tudíž nemá podkladu právního. Z toho vyplývá, že dovolací rekurs jest bezdůvodný, pročĕz nebylo mu vyhověno.

Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 30. prosince 1919 č. R I 504/19-1. R. z. s. Dr. J. Říha

Lidové soudy cenové nejsou příslušny k roz- hodování o nároku určenĕm vyrovnáním, byť předmĕtem jeho byl závazek vrátiti přeplatek kupní ceny za spotřebnĕ předmĕty prodané do 28. října 1918 za přílišnou cenu.

Příspěvek k výkladu § 1. zák. ze dne 28. kvĕtna 1919 č. 299 sb. z. a n.

Podle tvrzení žalobních koupil žalobce koncem září nebo počátkem října 1918 od žalovaného 4 q pšenice a zaplatil za nĕ 1600 K. Dne 31. kvĕtna 1919 vyzval právní zástupce žalobcův žalovaného, aby vrátil přeplatek za pšenici přijatý, načež dne 3. června 1919 došlo v advokátní kanceláři zástupce žalobceva mezi stranami k vyrovnání, podle něhož žalovaný zavázal se zaplatiti žalobci do 20. července 1919 částku 1240 K, o kterou převyšovala kupní cena za pšenici zaplacená platnou cenu maximální a nahraditi žalobci vzešlé útraty 25 K.

Žalovaný nedostál svĕmu závazku a žalobce podal naň žá- lobu na zaplacení 1265 K u zemského soudu v Praze, jenž po- stoupil ji lidovĕmu soudu cenovĕmu v N.

Stížnosti do usnesení toho podané vrchní zemský soud v Praze vyhověl, zrušil je a uložil zemskĕmu soudu v Praze, aby jako soud k rozhodování o podané žalobĕ příslušný ji vy- řídil, a dále o ní jednal. Rozhodnutí své odůvodnil takto:

Podle § 1. zák. ze dne 28. kvĕtna 1919 č. 299 sb. z. a n. přísluší rozhodovati spory o zaplacení náhrady za to, že někdo za války až do 28. října 1918 zaplatil hotovĕ nebo smĕnou za předmĕty potřeby cenu přílišnou, pokud vymáhaná náhrada ne- převyšuje 10.000 K, výlučnĕ lidovĕm soudům cenovĕm zá- konem tím zavedenĕm.

Zemský soud v Praze přihlížeje patrnĕ k tomuto zákon- němu ustanovení a řídĕ se předpisem v druhé větĕ téhož § 1. cit. zák. obsaženĕm, postoupil žalobu u něho dne 16. září 1919 podanou k příslušnému vyřízení lidovĕmu soudu cenovĕmu v N. Opatření to podle náhledu soudu rekursního neodpovídá zákonu. Jak z údajů žalobních vyplývá, opírá žalobce svůj nárok o vyrovnání v žalobĕ uvedenĕ a v důsledku toho činí také návrh žalobní, aby žalovaný uznán byl povinným zaplatiti jmĕnem přeplatku mimosoudním narovnáním stanovenou částku s útratami 1265 K. Žalobu tuto nelze nikterak počítati k takovĕm, jakĕ označuje § 1. cit. zák., neboť ve sporu tomto

nejde o určení, pokud se týče přisouzení náhrady z důvodu nedovoleného předražování, nýbrž o zaplacení pohledávky, která i co do vzniku i co do výše byla již žalovaným uznána a jejíž zaplacení v určité době bylo již přislíbeno, tedy o po- hledávku, která jest svou právní povahou vzhledem k ustano- vení § 1380 obč. zák. od původního spornĕho nároku žalobceva na náhradu škody z důvodu přeplacení zcela odlišnou a roz- dílnou. Následek toho jest, že chybí zde skutkové okolnosti pro příslušnost lidových soudů cenových v cit. zák. č. 299. sb. z. a n. předpokládanĕ a že nastává tu příslušnost soudu řádného ve smyslu §§ 65 a 67 i. n. Stížnost jest odůvodněná, bylo jí tedy vyhověti, usnesení nařikánĕ zrušiti a zemskĕmu soudu ulo- žiti, aby o dotyčnĕ žalobĕ sám rozhodl.

Dovolacím rekursu nejvyšší soud nevyhovĕl z těchto dů- vodů:

Stanovisko, jež zaujal soud rekursní vyhovuje veskrze zákonu a opírá se o vhodnĕ odůvodněnĕ, jež dovolacím stĕžo- vateli nepodařilo se vyvrátiti. Stačí proto, podotkne-li se na vývodu dovolacího rekursu toto:

Narovnání jest výronem srovnalĕ vůle soukromníků, jimž práva dosud sporná nebo pochybná činí se nadále nespornými a nepochybnými (§ 1380 obč. zák.). Kotvic ve srovnalĕ vůli účastníků, jest narovnání smlouvou a to upravuje vztah jednot- livo k jednotlivci, smlouvou soukromoprávní. Domáhati se ná- roku ze soukromoprávních smluv nutno pořadem práva t. j. na soudech, jimž přikázáno jest rozhodovati o občanských právních nárocích. To platí i tehdá, když by snad právo, smĕ- rem upravenĕ, bylo takovĕm, že by spor o nĕ řádným soudům nepřislušel. Výjimky, kde zákon, hledĕ k předmĕtu, smíru ne- dopouští, uvedeny jsou v §§ 1382. až 1384. obč. zák. Ostatnĕ otázka, zda smír, hledĕ k povaze práva, byl platným čili nic a zda-li tedy a jakĕ nároky lze ze smíru vyzovovati, do- týká se věcnĕ oprávnĕnosti nároku, o nĕž nelze rozhodovati v tomto období rozepře. Pod toto hledisko spadají otázky, nad- hozenĕ v dovolacím rekursu, totiž, zda žalovaný byl k smíru donucen, kolik vlastnĕ obilí žalobci prodal, zda nárok smírem upravený dotčen byl a v jakĕ míře zákonem o lidových sou- dech cenových a jaký jest pomĕr narovnaním uznanĕho nároku k ustanovení § 20. cis. nař. ze dne 24. března 1917 č. 131 ř. z. Pro otázku, zda spor, o nĕž tu jde, patři před řádný soud, rozhodným jest pouze, že zákon o lidových soudech cenových nepřikazuje těmto soudům tĕž spory ze smíru před působností zákona (16. června 1919) učinĕných a že bez takovĕhoto vý- slovnĕho předpisu spory ty těmto soudům nepatří.

Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 16. pro- since 1919 č. j. RI 484/19—1. R. z. s. Dr. J. Říha.

Ručení obce za úraz povstalý na chodníku obecního sadu. Nepřípustnost pořadu práva?

Proti žalobĕ Aově podané na obec Kr. V. o náhradu škody vzešlé z úrazu utrpenĕ pádem na kluzkĕm chodníku vedoucím kol obecních sadů, vznesla žalovaná obec námitku nepřípust- nosti pořadu práva, již první stolice vyhověla a žalobu od- mĕtla.

Vrchní zemský soud jako soud rekursní změnil usnesení to a námitku nepřípustnosti pořadu práva zavrhl z těchto důvodů:

Usnesení v odpor vzatĕ vychází z náhledu, že dle předpisu § 28. č. 3. obec. zřiz. jest veřejnoprávní povinností obce, dohlĕ- žeti na řádnĕ čistĕní a udržování chodníku i uličního pozemku v dobrĕm stavu, že tedy nárok žalobcův spočívá na veřejno- právním důvodu zanedbání povinnosti obce, v obor místní po- licie náležející a že rozhodovati o důvodu nároku přísluší ve smyslu § 37. obec. zřiz. politickĕmu úřadu.

Z přednesení žalobce vychází však na jevo, že se pro svůj nárok nedovolává veřejnoprávního důvodu, třebaže pouka- zuje k § 28. č. 3. obec. zřiz. Žalobce nedomáhá se náhrady na obci pouze proto, že zanedbala dohled na chodník úraz přivo- dívní, nýbrž hlavnĕ i proto, že nešetřila povinností upravit i udržovati chodník tak, aby chůze po něm byla bezpečná a chodci nepřišli ku škodĕ. Povinnost ta náleží obci, která jest vlastnicí veřejného statku, tudíž i chodníka podĕl obecního sadu na námĕstí, právnĕ tak jako každĕmu jinĕmu majiteli soukro- mého domu neb pozemku. Žalobce opírá tedy svůj nárok o důvod soukromoprávní, o nĕmž rozhodovati přísluší řádným soudům. (Plen. rozh. z 1. června 1915 č. jud. 229 posl. odst.) Bylo proto rekursu vyhověti.

Nejvyšší soud v rozhodnutí ze dne 10. září 1919 RI 355/19 dovolacím rekursu nevyhovĕl s poukazem na